

WOJEWODA LUBUSKI

Gorzów Wlkp., 16 stycznia 2025 r.

Nasz znak: BF-VIII.431.22.2024.NMie
Sprawę prowadzi: Natalia Mielczarek
Telefon: 957 851 681
e-mail: natalia.mielczarek@lubuskie.uw.gov.pl

Pani
Izabella Staszak
Wójt Gminy Trzebiechów

Sprawozdanie z kontroli przeprowadzonej

w Urzędzie Gminy w Trzebiechowie (ul. Sulechowska 2, 66-132 Trzebiechów).

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Zakres kontroli: Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji z budżetu państwa na sfinansowanie zadania pn. Sfinansowanie remontu stropów w części B Pałacu w Trzebiechowie.
2. Okres objęty kontrolą: lata 2023 – 2024.
3. Termin kontroli: czynności kontrolne prowadzone były w dniach od 29 listopada 2024 r. do 10 stycznia 2025 r., poza siedzibą jednostki kontrolowanej - kontrola zdalna¹.
4. Tryb kontroli: uproszczona.
5. Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Budżetu i Finansów Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.: Natalia Mielczarek – przewodnicząca zespołu kontrolnego, Paweł Flügel – członek zespołu kontrolnego.
6. W okresie objętym kontrolą Kierownikiem Jednostki Kontrolowanej była Pani Izabella Staszak².

II. OCENA OGÓLNA.

1. Prawidłowość dysponowania środkami przekazanymi z budżetu państwa na realizację przedmiotowego zadania – ocena pozytywna.
2. Prawidłowość stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych w aspekcie zmiany umowy bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia – art. 455 ustawy – ocena pozytywna.
3. Zgodność wydatkowanych środków z prawem powszechnie obowiązującym, przepisami wewnętrznymi oraz ustawą o rachunkowości – ocena pozytywna.
4. Realizacja rzeczowa zadania – ocena pozytywna.

¹ art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

² Zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej z dnia 23.10.2018 r. oraz z dnia 06.05.2024 r.
Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim

5. Realizacja obowiązku informacyjnego oraz rozliczenia przedmiotowego zadania zgodnie z umową nr 8/2023/BF-VIII z dnia 11.12.2023 r. zawartą pomiędzy Wojewodą Lubuskim a Gminą Trzebiechów – ocena pozytywna z uchybieniem.

III. OCENA USTALONEGO STANU FAKTYCZNEGO

1. Prawidłowość dysponowania środkami przekazanymi z budżetu państwa na realizację przedmiotowego zadania.

W dniu 11.09.2023 r. do Wojewody Lubuskiego wpłynął wniosek Gminy Trzebiechów z prośbą o udzielenie wsparcia finansowego na remont dachu dawnego Pałacu pełniącego funkcję placówki oświatowej³. Przedmiotowy budynek wpisany jest do rejestru zabytków. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze w zakresie prac związanych z remontem dachu, Wojewoda Lubuski wystąpił w dniu 27.10.2023 r. z wnioskiem do Prezesa Rady Ministrów o zwiększenie planu wydatków ze środków ogólnej rezerwy budżetowej w części, której dysponentem jest Wojewoda. Zarządzeniem nr 633 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30.11.2023 r. dokonano zwiększenia wydatków budżetowych o kwotę 699 993,00 zł z przeznaczeniem dla Gminy Trzebiechów⁴ na realizację zadania pn. Sfinansowanie remontu stropów w części B Pałacu w Trzebiechowie. Powyższa zmiana ujęta została w decyzji Ministra Finansów nr MF/FG6.4143.3.670.2023.MF.6398 z dnia 30.11.2023 r. W dniu 11.12.2023 r. Wojewoda Lubuski zawarł z Gminą umowę nr 8/2023/BF-VIII⁵ na sfinansowanie środkami z budżetu państwa całości przedmiotowego zadania. Inwestycja dotyczyła niezbędnych do wykonania dodatkowych prac budowlanych, których konieczność wykonania ujawniona została podczas realizacji przez UG zadania pn. Remont Zespołu Edukacyjnego w Trzebiechowie – etap 1. Zgodnie z podpisaną umową wypłata środków z budżetu państwa została przekazana na konto UG w umownym terminie, tj. 7 dni roboczych od daty podpisania umowy. Środki w wysokości 699 993,00 zł Lubuski Urząd Wojewódzki przekazał w dniu 14.12.2023 r.⁶ W ramach czynności kontrolnych kontrolujący potwierdził, że środki przekazane przez Lubuski Urząd Wojewódzki⁷ zostały wprowadzone do budżetu Gminy Zarządzeniem nr 0050.39.2023 Wójta Gminy Trzebiechów z dnia 30.11.2023 r. w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdziale 92120 – Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, § 6330 – dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo – gminnych) w prawidłowej wysokości, tj. w kwocie 699 993,00 zł. Zgodnie z §6 pkt 1 umowy o sfinansowanie przedmiotowego zadania przekazane środki zostały ujęte w wyodrębnionej dla zadania ewidencji księgowej:

- konto 133-3-92120-6330-0000-B – w zakresie dochodów budżetowych,
- konto 130-1-92120-6050-0000-B – w zakresie poniesionych wydatków,

³ Przedmiotowy wniosek został przekazany do Wojewody Lubuskiego przez KPRM.

⁴ Zwana dalej Gminą lub UG.

⁵ Umowa zawarta na podstawie art. 150, art. 155 ustawy z dnia 27.09.2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.), art. 78 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840), Zarządzenia nr 633 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30.11.2023 r. oraz decyzji Ministra Finansów nr MF/FG6.4143.6.670.2023.MF.6398 z dnia 30.11.2023 r.

⁶ Środki wpłynęły na rachunek UG w dniu 15.12.2023 r.

⁷ Zwany dalej LUW.

- konto 080-6 – środki trwałe w budowie (inwestycje)⁸.

Na podstawie przekazanej przez Gminę ewidencji księgowej możliwe jest zidentyfikowanie wydatków poniesionych na realizację zadania zgodnie z klasyfikacją budżetową.

Całkowita wartość zadania sfinansowana została ze środków budżetu państwa i wyniosła 699 993,00 zł, co pozostaje w zgodzie z zawartą z Wojewodą Lubuskim umową. Szczegóły dotyczące wydatkowania środków z budżetu państwa opisano w pkt 3. niniejszego dokumentu.

2. Prawdopodobność stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych⁹ w aspekcie zmiany umowy bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia – art. 455 ustawy.

Zgodnie z przyjętą metodologią kontroli poddano stosowanie zapisów ustawy pzp w zakresie zmiany umowy bez konieczności przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia.

W dniu 04.04.2023 r. Gmina zawarła na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy pzp umowę nr SK.032.4.2023 na wykonanie robót budowlanych w zakresie zadania pn. Remont Zespołu Edukacyjnego w Trzebiechowie – etap 1. Wartość brutto robót ustalono na kwotę 4 840 118,11 zł. W trakcie realizacji prac budowlanych związanych z wymianą pokrycia dachowego wykonawca napotkał na znaczne uszkodzenia dachu oraz stropu w części B remontowanego budynku. Przedmiotowe uszkodzenia polegały m.in. na dużym zniszczeniu drewna w strefie podporowej, braku belek/ich końcówek w strefie oparcia na murze w części stropu, wycięciu pierwotnego stropu belkowego i zastąpienia go stropem ceglano-betonowym. W związku z powyższym opracowany został projekt w zakresie wzmocnienia uszkodzonych stropów I pietra oraz opartej na nich konstrukcji mansardowego dachu w części B budynku zabytkowego Pałacu. Ujawnione podczas prac degradacje i nieprawidłowości według opinii specjalistów¹⁰ skutkować mogły zagrożeniem stateczności i nośności dachu, co z kolei doprowadzić mogłoby do uszkodzenia czy zawalenia dachu.

Z uwagi na wpisanie budynku Pałacu do rejestru zabytków Gmina na prowadzenie w/w prac uzyskała pozwolenie Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków¹¹. W dniu 26.11.2023 r. wykonawca robót wystąpił do Gminy z pismem o zmianę umowy w zakresie terminu zakończenia prac oraz zlecenia wykonania naprawy elementów konstrukcyjnych dachu, tj. prac nieobjętych zamówieniem podstawowym. Proponowane przez wykonawcę zmiany uzyskały pozytywną opinię nadzoru inwestorskiego¹². W dniu 04.12.2023 r. sporządzony został protokół konieczności nr 1. Dokument zawierał uzasadnienie faktyczne koniecznych do przeprowadzenia prac wraz z ich wyceną oraz został podpisany przez wykonawcę robót, nadzór inwestorski i zamawiającego. W konsekwencji powyższego w dniu 04.12.2023 r. Gmina zawarła z wykonawcą robót aneks nr 1 do umowy SK.032.4.2023 zawierający koszt wykonania robót nieobjętych

⁸ Zgodnie z planem kont na 2023 rok konto 080-6 REMONT STROPU W PAŁACU CZ. B.

⁹ Zwana w dalszej części ustawą pzp.

¹⁰ Autorami opracowanego projektu było dwóch inżynierów (jeden o specjalności konstrukcyjno – budowlanej oraz drugi o specjalności architektonicznej).

¹¹ Decyzja ZN.5142.4.2023[Trz] z dnia 06.10.2023 r.

¹² Pismo Inspektora nadzoru z dnia 01.12.2023 r.

zamówieniem podstawowym, szczegółowy zakres prac oraz termin ich wykonania wynikający z załącznika do aneksu, tj. harmonogramu rzeczowo - finansowego. Prace zlecone aneksem realizowane były ze środków budżetu państwa w ramach zadania pn. Sfinansowanie remontu stropów w części B Pałacu w Trzebiechowie¹³. Możliwość zmiany zawartej z wykonawcą umowy została przewidziana przez zamawiającego na etapie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego¹⁴. Zmiany umowy z wykonawcą dokonano na podstawie art. 455 ust. 1 pkt 4 ustawy pzp. Zapisy powyższego artykułu dopuszczają zmianę umowy bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia przy spełnieniu określonych warunków. Art. 455 ust. 1 pkt 4 ustawy pzp stanowi, że dopuszczalna jest zmiana umowy bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia jeżeli konieczność zmiany umowy, w tym w szczególności zmiany wysokości ceny, spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć, o ile zmiana nie modyfikuje ogólnego charakteru umowy a wzrost ceny spowodowany każdą kolejną zmianą nie przekracza 50% wartości pierwotnej umowy.

Możliwość dokonania zmiany umowy na podstawie w/w przepisu sprowadza się do ustalenia, czy konieczność modyfikacji zawartej umowy jest efektem okoliczności, których nie można było przewidzieć na etapie przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, pomimo działania z należytą starannością, tj. takich, których zaistnienie w normalnym przebiegu realizacji robót jest mało prawdopodobne.

Za okoliczności takie można uznać m.in. brak lub wycięcie belek stropowych będących jednocześnie elementami konstrukcji dachu, wycięcie części stropu drewnianego oraz zastąpienie stropem ceglano - betonowym¹⁵. Ujawnione działania nie spełniały określonych norm nośności stanowiąc zagrożenie dla ludzi i mienia, wobec czego były pracami koniecznymi do wykonania. Dodatkowo ich wykonanie okazało się niezbędne do dalszej realizacji prac objętych zamówieniem podstawowym.

Reasumując, na podstawie dokonanej analizy kontrolujący potwierdza, że zaistniała sytuacja nie mieściła się w granicach zwykłego ryzyka jakie towarzyszy zamawiającemu przy prowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Dodatkowo w ramach czynności kontrolnych zweryfikowano wypełnienie przez Gminę obowiązków nałożonych na zamawiającego w związku z dokonaną zmianą umowy, tj. nie wprowadzanie kolejnych zmian umowy w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy, zamieszczenie ogłoszenia o zmianie umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych. Kontrolujący potwierdził, że Gmina nie dokonywała kolejnych zmian umowy w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy pzp oraz zamieściła w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o zmianie umowy na roboty budowlane¹⁶.

Ponadto kontrolujący ustalił, że zadanie pn. Remont Zespołu Edukacyjnego w Trzebiechowie – etap 1, którego jednym z etapów była realizacja prac sfinansowanych

¹³ Zadanie sfinansowane ze środków rezerwy ogólnej budżetu państwa.

¹⁴ Specyfikacja warunków zamówienia - XXIII Informacje o treści zawieranej umowy oraz możliwości jej zmiany.

¹⁵ Stwierdzone nieprawidłowości wykazano w Projekcie wzmocnienia uszkodzonych stropów I piętra i opartej na nich konstrukcji mansardowego dachu w części B budynku zabytkowego pałacu (siedziby Zespołu Edukacyjnego) przy ul. Parkowej 4 w Trzebiechowie.

¹⁶ Data ogłoszenia zmiany umowy 07.12.2023 r.

<https://ezamowienia.gov.pl/mo-client-board/bzp/notice-details/id/08dbf6f7-ab62-bfdd-beb9-c600115b7aa2>

środkami z budżetu państwa zostało zakończone w terminie wynikającym z zawartej z wykonawcą robót umowy. Wartość wykonanych robót wyniosła 5 540 111,11 zł¹⁷. Na podstawie dokonanej analizy potwierdzono prawidłowość stosowania zapisów ustawy pzp w zakresie dokonania zmiany umowy bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia.

3. Zgodność wydatkowanych środków z prawem powszechnie obowiązującym, przepisami wewnętrznymi oraz ustawą o rachunkowości.

Zgodnie z przyjętą metodyką doboru próby, do kontroli włączono 100% wydatków poniesionych ze środków przekazanych przez Wojewodę Lubuskiego na podstawie umowy dotacyjnej. Otrzymane środki z budżetu państwa w wysokości 699 993,00 zł przeznaczono w całości na remont stropów w części B Pałacu w Trzebiechowie. Remont stropu w całości został sfinansowany z dotacji z budżetu państwa.

Na podstawie dokonanej analizy ustalono, że:

- dotację wykorzystano w pełnej wysokości, tj. w kwocie 699 993,00 zł,
- na podstawie przedłożonych dokumentów i złożonego oświadczenia, potwierdzono, że ze środków dotacji zostały sfinansowane koszty poniesione bezpośrednio przez Gminę w związku z realizacją zadania inwestycyjnego,
- wszystkie skontrolowane wydatki zostały dokonane w ramach zakresu i kwot zaplanowanych na realizację przedmiotowego zadania,
- wydatki zostały poniesione zgodnie z postanowieniami wynikającymi z Aneksu nr 1 do umowy NR SK 032.4.2023 z dnia 04.04.2023 r. zawartego w dniu 04.12.2023 r.,
- dowód księgowy (faktura¹⁸) zawierał merytoryczny opis wskazujący umowę, na podstawie której wydatek był poniesiony oraz zapis, potwierdzający, że został on poniesiony w ramach zadania pn.: „Sfinansowanie remontu stropów w części B Pałacu w Trzebiechowie”,
- skontrolowany dowód księgowy został prawidłowo opisany, sprawdzony pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzony do wypłaty przez upoważnione osoby; ponadto w opisie dowód księgowy zawierał wskazanie kwoty oraz źródło finansowania,
- do dowodu księgowego dołączono protokół odbioru częściowego potwierdzającego wykonanie remontu stropu w części B Pałacu w Trzebiechowie, podpisanego przez upoważnione osoby ze strony zamawiającego i wykonawcy,
- zobowiązania finansowe zostały zapłacone w terminie i na rachunek bankowy wskazany na fakturze,
- skontrolowane wydatki zostały prawidłowo ujęte w wyodrębnionej dla zadania ewidencji księgowej przy zastosowaniu właściwej klasyfikacji budżetowej.

Przeprowadzona kontrola dokumentów księgowo – finansowych potwierdziła prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków pochodzących z dotacji przekazanej przez Wojewodę Lubuskiego na realizację przedmiotowego zadania zgodnie z prawem powszechnie obowiązującym, przepisami wewnętrznymi oraz ustawą o rachunkowości.

¹⁷ Na kwotę 5 540 111,11 zł składa się kwota 4 840 118,11 zł (umowa SK.032.4.2023 na roboty objęte zamówieniem podstawowym) oraz kwota 699 993,00 zł (aneks nr 1 do umowy – dodatkowe prace sfinansowane ze środków budżetu państwa).

¹⁸ Faktura FS 66/2023 z dnia 28.12.2023 r.

4. Realizacja rzeczowa zadania.

Realizacja rzeczowa zakresu prac sfinansowanych środkami z budżetu państwa została potwierdzona na podstawie dokumentacji fotograficznej przesłanej przez UG¹⁹. Udokumentowany na zdjęciach zakres wykonanych robót budowlanych jest zgodny z zakresem prac określonym w harmonogramie rzeczowo – finansowym, będącym załącznikiem do umowy nr 8/2023/BF-VIII z dnia 11.12.2023 r. o sfinansowanie środkami z budżetu państwa zadania pn. Sfinansowanie remontu stropów w części B Pałacu w Trzebiechowie. Otrzymane zdjęcia potwierdzają wykonanie prac polegających na wymianie/naprawie konstrukcji stropu i dachu, montażu elementów centralnego ogrzewania.

5. Realizacja obowiązku informacyjnego oraz rozliczenia przedmiotowego zadania zgodnie z umową nr 8/2023/BF-VIII z dnia 11.12. 2023 r. zawartą pomiędzy Wojewodą Lubuskim a Gminą Trzebiechów.

Realizację obowiązku informacyjnego oraz rozliczenia przedmiotowego zadania skontrolowano zgodnie z przyjętą metodologią, na podstawie umowy dotacyjnej zawartej przez Gminę z Wojewodą Lubuskim.

Obowiązek informacyjny został zweryfikowany na podstawie przesłanej przez Gminę dokumentacji fotograficznej²⁰ oraz na podstawie zamieszczonych informacji o dofinansowaniu zadania ze środków budżetu państwa na stronie internetowej Gminy Trzebiechów²¹. Kontrolujący potwierdził, że działania informacyjne podjęte przez Gminę pozostają w zgodzie z zapisami art. 35a ustawy o finansach publicznych oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 953 ze zm.). Działania te wypełniają jednocześnie postanowienia wynikające z §5 umowy dotacyjnej.

Zgodnie z §8 zawartej umowy dotacyjnej rozliczenie końcowe wykorzystania dotacji powinno zostać złożone do Wojewody Lubuskiego do dnia 15 stycznia 2024 r. według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do umowy dotacyjnej.

W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że:

- rozliczenie końcowe zostało złożone według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do umowy dotacyjnej,
- kontrolujący potwierdził, że do rozliczenia dołączone zostały wszystkie wymagane dokumenty, w tym umowa zawarta z dostawcą, protokół odbioru, faktura (dowód księgowy), zapisy księgowe. Szczegółowe dane w tym zakresie zostały ujęte w Notatce służbowej znak sprawy: BF-VIII.3146.27.2023 z dnia 31 stycznia 2024 r.,
- rozliczenie zostało sporządzone i zatwierdzone przez uprawnione osoby, tj. Wójta Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy,

¹⁹ Dokumentacja fotograficzna przesłana wraz z dokumentami do kontroli w dniu 06.12.2024 r. oraz pocztą elektroniczną w dniu 11.12.2024 r.

²⁰ Dokumentacja fotograficzna znajduje się w aktach kontroli.

²¹<https://trzebiechow.pl/wiadomosci/103007/podpisanie-umowy-na-remont-stropow-w-czesci-b-palacu-w-trzebiech>

- rozliczenie końcowe zostało złożone w dniu 16 stycznia 2024 r., tj. 1 dzień po terminie określonym w umowie dotacyjnej. W piśmie przekazanym za pośrednictwem e-maila z dnia 23.12.2024 r. Pani Ewa Kulik – Skarbnik Gminy Trzebiechów wyjaśniła, że "Z uwagi na zwiększone obowiązki związane z rozliczaniem inwestycji oraz zamknięciem roku 2023 przygotowano rozliczenie 15.01.2024 r. Jednak przez przeoczenie rozliczenie zostało przekazane 16.01.2024 r." Kontrolujący przyjmuje powyższe wyjaśnienia i jednocześnie zaleca zwrócenie szczególnej uwagi na wypełnianie obowiązków wynikających z umowy dotacyjnej oraz zorganizowanie pracy w sposób umożliwiający terminowe przekazywanie rozliczeń końcowych dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym.

IV. WNIOSKI

Działania Gminy Trzebiechów w kontrolowanym zakresie zostały ocenione pozytywnie z uchybieniem. Oceny skontrolowanej działalności dokonano w oparciu o następujące ustalenie:

Nieprzestrzeganie terminu określonego w §8 umowy o dofinansowanie zadania dotyczącego złożenia rozliczenia końcowego dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym (szczegóły omówiono na str. 7 niniejszego dokumentu).

V. ZALECENIE POKONTROLNE

Terminowe sporządzanie i przekazywanie rozliczeń końcowych dla dotacji otrzymywanych z budżetu państwa.

Jednocześnie informuję, że Kierownik Jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli²².

Podstawa prawna kontroli:

* art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oraz art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.).

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

²² art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).